

РЕШЕНИЕ

№ 1

София, 02.10.2017 год.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД и **ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД** в публичното заседание на двадесет и осми септември през две хиляди и седемнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Дария Проданова

ЧЛЕНОВЕ: Бойка Стоилова

Илиана Славовска

Зоя Атанасова

Любомир Гайдов

при участието на секретаря **Ина Андонова**, като разгледа гр.д.№ 34/2017 год. на 5-членен съдебен състав по описа на Гражданска колегия на Върховния касационен съд, за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.29н ал.4-6 ЗСВ.

С Решение от 17.06.2017 год. Комисия за избор на членове на Висшия съдебен съвет (ВСС) от квотата на съдиите е обявила за избрана за член на ВСС **Ц. Н. П.** поради получени 988 действителни гласа.

С Решение от 18.06.2017 год. Комисия за избор на членове на Висшия съдебен съвет (ВСС) от квотата на съдиите е обявила за избрани за членове на ВСС **К. П. Ш.** с 835 действителни гласа; **А. М. Д.** с 809 действителни гласа; **О. З. К.** със 709 действителни гласа; **Б. А. Д.** с 690 действителни гласа и **С. И. М.** с 576 действителни гласа.

Решенията на Комисията са обжалвани от **М. О. Л.** – кандидат за член на ВСС от квотата на съдиите, който е участвал в тази процедура и при гласуването на 17.06.2017 год. е получил 285 действителни гласа, а при гласуването на 18.06.2017 год. – 193 действителни гласа, съобразно посочването в обжалваните решения от съответните дати.

Искането по жалба с вх.№ ВСС-8433/22.06.2017 год. на **М. Л.** е за отмяна на посочените по-горе решения на Комисията за избор на

членове на ВСС. Жалбоподателят счита, „че същите са незаконосъобразни поради наличие на основателни съмнения в сигурността на електронната система за дистанционно гласуване, разработена по възлагане и внедрена от ВСС, на основание § 78 ал.1 от ПЗР на ЗСВ (ДВ бр.28/2016 год.)”. Поддържа, че ВСС отказал публичен одит на действията на разработчика ѝ, поради което според жалбоподателя е напълно възможно системни администратори да са инсталирали на сървърите манипулирана версия на системата, която да изопачава вота на избирателите и която версия след това дори да заличава следите си. Поддържа също, че системата за електронно дистанционно гласуване не позволява всеки гласоподавател да може да провери как е отчетен неговия глас, че отчита автоматично подадения глас за съответния кандидат, което дава възможност за намеса, която да доведе до промени в резултата. В системата не оставала информация/следа/, чрез която да се направи проверка и да се установи, че конкретният подаден глас е вярно отчетен, така както в действителност е бил подаден, каквато възможност е налице при гласуването с хартиени бюлетини. Сочи, че липсата на архив на вота на гласоподавателите, при запазване на неговата тайна е в противоречие с разбирането на законодателя за необходимостта от такъв архив, изразено ясно относно гласуването с хартиени бюлетини, като е съпоставен редът за съхраняването на хартиените бюлетини съгласно чл.29н, ал. 7 ЗСВ. Изложен е извод, че законодателят е предвидил възможност да остане следа от избирателния вот, която да послужи при евентуална проверка за достоверността на избора, че електронният дистанционен вот е само друг способ/начин/ на гласуване, който следва да създава същите гаранции и възможности за предварителен и последващ контрол, както при гласуването с хартиени бюлетини в съответствие с изискванията на чл.29а-чл.29р ЗСВ.

Жалбоподателят твърди и наличие на проблем с регистрацията за електронно гласуване, че пликете, които получили гласоподавателите чрез електронната система са с номерация, която се посочва в декларацията на магистрата за избор на начин на гласуване. Сочи, че в тези пликете са изложени кодовете за достъп до системата за електронно гласуване, поради което за ВСС или за трети лица съществува възможност да проследят вота на избирателите, което опорочава свободата на волеизявлението при гласуването и тайната на вота. Според жалбоподателя, тъй като електронното гласуване е предпочетено от по-голямата част от избирателите, то има определящо значение за крайните резултати, поради което следва да бъде извършена проверка дали обявените от изборната комисия резултати съответстват

изцяло на вота на избирателите. Не са въведени доводи за незаконосъобразност на решенията, произтичаща от пороци при гласуването с хартиени бюлетини.

Като второ основание за отмяна на решенията от 17 и 18.06.2017 год. жалбоподателят Л. сочи, че ВСС е нарушил спрямо него в качеството му на кандидат за член на ВСС изискването за справедливост на целия изборен процес, като чрез отделни свои членове и чрез мнозинството си е провел срещу него антикампания, целяща да дискредитира личността му.

Препис от жалбата е изпратен на всички членове на Избирателната комисия.

Постъпил е отговор по жалбата от Избирателната комисия по чл.29з ал.1 ЗСВ, чрез Д. С. в качеството ѝ на член на комисията. Изразено е становището, че жалбата е допустима, но по същество е неоснователна, че в хода на изборния процес не са допуснати каквито и да било нарушения на ЗСВ и Правилата за провеждането му, че обжалваните решения отразяват обективно резултата от проведеното при абсолютна прозрачност гласуване и преброяване на резултатите от него. Поддържа се, че в жалбата не са въведени конкретни допуснати нарушения при провеждане на избора и отчитане на резултата, а по същество изразява съмнения в сигурността на електронната система за гласуване. Изложени са подробни доводи за законосъобразност на обжалваните решения.

Постъпил е отговор по жалбата от Е. Т. С. – Заместник председател на Избирателната комисия, с който поддържа становището на комисията.

Членовете на Избирателната комисия А. К. В.-П., П. Х. М., М. К. Д.-Я. и А. В. Т., Д. В. Д., са заявили писмено, че поддържат подаденото писмено становище на Комисията, чрез Д.С. Р. Ц. – член на Избирателната комисия не е изразила становище по жалбата.

Председателят на Избирателната комисия С. Д. в съдебно заседание и в представени по делото писмени бележки изразява становище за неоснователност на жалбата

Като е счел, че жалбата изхожда от процесуално легитимирано лице и е депозирана в предвидения от чл.29н ал.4 ЗСВ преклузивен срок, съдебният състав е насрочил разглеждането ѝ в открито съдебно заседание.

Предвид обстоятелството, че законовата уредба на това производство се изчерпва с чл.29н ал.4-6 ЗСВ, без да е посочен приложимият процесуален ред за разглеждане на спора, този ред не може да бъде изведен от текстове на същия закон, а прилагането на

процесуални норми по аналогия е недопустимо, съдебният състав съгласно чл.46 ал.2 от Закон за нормативните актове е определил приложим процесуален ред, съобразен с основните начала/основните принципи на двата релевантни процесуални кодекса – Гражданския процесуален кодекс и Административния процесуален кодекс.

За този ред, както и за становището си кой е разумният срок по смисъла на чл.6 КЗПЧОС, съдебният състав е постановил нарочен съдебен акт с цел прозрачност и предвидимост на процеса.

За установяване на обстоятелствата по п.І от жалбата – незаконосъобразност на решенията поради нарушения, свързани със системата за електронно гласуване, жалбоподателят е поискал назначаването на съдебно-техническа експертиза. Поискал е събирането на гласни доказателства.

За установяване на обстоятелствата по п.ІІ от жалбата – незаконосъобразност на решенията поради проведена от третото неучастващо лице ВСС негативна кампания срещу кандидатурата му, не е поискано събирането на доказателства.

Ответната страна Избирателна комисия по чл.29з ал.1 ЗСВ за избор на членове на ВСС от квотата на съдиите не е ангажирала доказателства по делото.

Като взе предвид исканията и становищата на страните, събра необходимите доказателства за изясняване на делото от фактическа и правна страна и ги обсъди поотделно и в тяхната съвкупност, съдебният състав приема следното:

От приложения по делото препис от Стенограма от общо събрание на съдиите за избор на членове на ВСС, проведено на 10.06.2017 год. и препис от Протокол на мандатната комисия на общото събрание на съдиите за избор на членове на ВСС от същата дата се установява, че са избрани членове на Избирателна комисия в съответствие с разпоредбите на чл.29з ал.1 ЗСВ и чл.21 ал.1 и следващите от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите /Правилата/, както и членове на Избирателни секции в съответствие с разпоредбите на чл.29з ал.2 ЗСВ.

В съответствие с разпоредбите на чл.27 от Правилата Общото събрание е определило броя на секционните комисии, съобразно броя на заявленията на съдиите по избирателния списък за участие в Общото събрание или електронно дистанционно гласуване. Предвид броя на желаещите съдии да гласуват с хартиена бюлетина и електронно дистанционно е взето решение на има две избирателни

секции - № 1 за гласуващите с хартиена бюлетина и № 2 за гласуващите по електронен път.

С Решение № 1 от 16.06.2017 год. по т.3, 4 и 5 Избирателната комисия е постановила Секционната комисия за електронно гласуване да извърши оглед на сървърното помещение, находящо се в сградата на ВСС, както и да изготви протокол за наличието на работеща камера за видеонаблюдение и да запечата помещението със стикер, върху който членовете да положат подписите си. Разпоредила е, след приключване на електронното гласуване и съставяне на протокол, секционната комисия да осъществи непосредствена проверка за целостта на печатите и удостовери това с протокол. Отварянето на сървърното помещение да става по решение на секционната комисия за електронно гласуване, отразено в нарочен протокол, в който да бъде посочена и причината за отварянето.

Приети са като доказателства протоколи от избирателна секция №1 за проведения избор на 17 и 18.06.2017 год. с хартиени бюлетини с приложения към тях избирателни списъци. Отразените в тях изборни резултати не са оспорени от жалбоподателя.

Представен е протокол на избирателна секция № 2 (за електронно гласуване) от 17.06.2017 год., в който е отразен час на приключване на избора 18.00 ч., от който момент системата за електронно гласуване преустановява възможността за достъп. С протокола е удостоверено, че след приключване на избора, в присъствието на всички членове на избирателната секция, както и на наблюдатели, регистрирани по реда на чл.29м ЗСВ, е пристъпено към генериране на резултатите от електронното дистанционно гласуване. Констатирано е, че общият брой на избирателите е 1675, че няма избиратели, чиито талони са деактивирани и че общият брой гласували дистанционно е 1473 бр., колкото са и действителните гласове. Представен е генерираният интернет резултат на хартиен носител, разпечатан в 18.16 ч. на 17.06.2017 год., в който са отразени резултати, идентични с протокола на избирателна секция № 2. Представен е протокол от 17.06.2017 г. – 18.44 часа, съставен от секционна комисия № 2, удостоверяващ, че комисията е установила ненарушена цялост на хартиената лента с подписите на членовете ѝ, поставена на 16.06.2017 год. в 16.00 ч. на вратата на сървърното помещение в сградата на ВСС.

На 17.06.2017 г. е съставен протокол от Избирателната комисия, в който са отразени изборните резултати от двете избирателни секции и разпределението на гласовете по кандидати. С обжалваното решение от 17.06.2017 год. на Избирателната комисия е прието, че изборът е редовен и обявява за избран за член на ВСС от квотата на

съдиите Ц. Н. П. В решението са посочени и получените гласове за всички кандидати. Постановено е, че изборът продължава на следващия ден по същия ред, като са посочени поименно кандидатите, за които ще се гласува.

Представен е протокол на избирателна секция № 2 (за електронно гласуване) от 18.06.2017 год., в който е отразен час на приключване на избора 18.00 ч., от който момент системата за електронно гласуване преустановява възможността за достъп. С протокола е удостоверено, че след приключване на избора, в присъствието на всички членове на избирателната секция, както и на наблюдатели, регистрирани по реда на чл.29м ЗСВ, е пристъпено към генериране на резултатите от електронното дистанционно гласуване. Констатирано е, че общият брой на избирателите е 1675, че няма избиратели, чиито талони са деактивирани, и че общият брой гласували дистанционно е 1455 бр., колкото са и действителните гласове. Представен е генерираният интернет резултат на хартиен носител, разпечатан на 18.06.2017 год. в 18.10 ч., в който са отразени резултати, идентични с протокола на избирателна секция № 2 от същата дата. Представен е протокол, съставен от секционна комисия № 2 на 18.06.2017 год. в 18.35 ч., удостоверяващ, че комисията е установила ненарушена цялост на хартиената лента с подписите на членовете ѝ, поставена на 16.06.2017 год. в 16 ч. на вратата на сървърното помещение в сградата на ВСС и отварянето на вратата на сървърното помещение, при което е установена ненарушена цялост на хартиената лента с подписите на членовете на комисията, поставена на прозореца на сървърното помещение в сградата на 16.06.2017 год. в 16 ч., както и че камерата, поставена в сървърното помещение, отразява реална картина. Към протокола е представено копие на хартиената лента, приложено по делото. В протокол на Избирателната комисия от 18.06.2017 год., приложен по делото са отразени изборните резултати от същата дата от двете избирателни секции и разпределението на гласовете по кандидати.

С обжалваното решение от 18.06.2017 год. на Избирателната комисия е прието, че изборът е редовен и че няма кандидат, който да е събрал повече от половината от действителните гласове, поради което и на основание чл. 29л ал.4, изр.2 ЗСВ за избрани следва да се считат кандидатите, които са получили най-много гласове. Въз основа на това с решението са обявени за избрани за членове на ВСС от квотата на съдиите следните кандидати: К. П. Ш. – 835 гласа, А. М. Д. – 809 гласа, О. З. К. – 709 гласа, Б. А. Д. – 690 гласа и С. И. М. – 576 гласа.

Съдът е допуснал назначаване на съдебно техническа експертиза със задачи, които е преценил за относими към предмета на спора както следва: 1./ Да се установи дали при изборите на 17 и 18 юни 2017 год. за членове на ВСС е извършен нерегламентиран достъп до системата за електронно гласуване; 2./ Ако такъв достъп е извършен, в какво се изразява той и отразил ли се е на данните на системата за гласуване; 3./ Как се подава информацията за валидни и невалидни талони; 4./ Имало ли е нерегламентирано изтичане на информация от електронната система за гласуване по време на изборния процес на 17 и 18 юни 2017 год. Съдът е постановил експертизата да бъде изготвена от три вещи лица.

От експертното заключение, което съдът приема за изчерпателно и компетентно, се установява, че вещите лица не са констатирали данни за извършен нерегламентиран достъп до системата за електронно гласуване при изборите на 17 и 18.06.2017 год. за членове на ВСС, от което следва, че няма индикация за каквото и да било събитие, което да се отрази на данните в системата за електронно гласуване. Според вещите лица, след анализ на предоставените логове в деня на изборите на 17 и 18.06.2017 г. няма доказателства за изтичане на информация от електронната система за гласуване по време на изборните дни. При извършената проверка вещите лица са констатирали, че са спазени Правилата и разработената процедура по отбелязване на загубен или унищожен талон в деня на избора в информационната система за избор на членове на ВСС, част от единния портал за електронно правосъдие.

При разпита в съдебно заседание вещите лица установяват следното: При гласуванията на 17 и 18.06.2017 год. не е установен външен достъп до сървъра. Единствено възможен способ за манипулиране на системата и на данните за достъп до нея е само физически достъп до сървъра. При направените от вещите лица тестове и анализи на сайта за откриване на уязвимости в системата, резултатите не са показали наличие на такива уязвимости. Извършена е проверка на логовете с цел установяване на съответствие с броя на гласувалите. Такова съответствие е установено т.е. няма манипулация на броя на хората, които са гласували успешно. На въпроса, отправен от жалбоподателя дали е възможно да бъде инсталиран софтуер, който да не оставя следи, след като си свърши функцията и се заличи – т.е. такъв, който да променя резултатите от гласуването, вещите лица отговарят, че това е невъзможно, тъй като системите, които са виртуални машини, се спират веднага след края на изборния ден и се предават във ВСС така, че ако има такава програма тя няма как да се самоизтрие. Установяват и

че няма възможност да се инсталира такъв софтуер по време на гласуването, тъй като системата дава само определен тип достъп.

От показанията на разпитания по делото свидетел Р. Р. се установява, че същият е бил част от работна група, сформирана от ВСС в рамките на процедурата по обществена поръчка за изготвяне на електронна система за гласуване, като задачата на тази група е била да даде становище по принципни положения за надеждност на системата. Свидетелят сочи, че е дал становище въз основа на предоставени му частични данни - схеми от лице, ангажирано с изграждането на системата. Същият не познава системата преди и след внедряването и в цялост.

От показанията на свидетелката Ц. С. К. – Г. съдия от Софийски районен съд се установява, че е гласувала и в двата изборни дни чрез електронната система за гласуване. Същата установява, че е подписала декларация по образец, предоставена в съдебно заседание като заверено копие от адвокат К., както и че се е записала в списък, съдържащ имената на съдиите, избрали да гласуват по електронен път. Свидетелката твърди, че е била притеснена и неуверена от факта, че в декларацията е посочен номера на талона. Към този номер на талона има посочен код и линк за гласуване, които според свидетелката отговарят единствено и само на този номер, и които са уникални. Твърди, че няма представа, когато е гласувала дали е отразен действителния ѝ вот, тъй като при гласуването веднъж има запитване, и след потвърждение се изпращат, но от там нататък не е могла да провери дали действително вотът и е бил отчетен правилно и дали това са хората, за които е гласувала. Същата твърди, че гласуването е протекло нормално и не е забелязала бъгове. Свидетелката установява, че в декларацията не е посочила линка и кода, съдържащи се в малкото листче, оставени вътре в плика.

По делото е приложен плик с надпис: ”избори 2017, съдии, 4078”. В плика се съдържа малко листче, в което е посочено талон № 4078, адрес и код за гласуване.

Свидетелката Ц. К.-Г. твърди, че това е плика, с този надпис, който е получила за електронно гласуване и с тези данни е упражнила правото си на глас на двата изборни дни.

Като взе предвид установените факти съдът извежда следните правни изводи:

Настоящият съдебен състав съобразява обстоятелството, че постановяването на решение за незаконност на изборите е най-тежката възможна последица, причинена от множество пороци в изборния процес. Незаконността на изборите може да бъде обусловена само от

нарушения с особено съществен характер, когато съдът констатира, че изборният процес е протекъл в нарушение на основополагащите демократични законови принципи, които са в такава степен тежки и повсеместни, че опорочават изцяло изборния процес и общия резултат от изборите. Възприетото от настоящия съдебен състав разбиране намира опора и в Кодекса на добрите практики по изборни въпроси на Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианската комисия) към Съвета на Европа. В параграф II, т. 3, буква "с" от Кодекса изрично се подчертава, че органът, пред който се оспорват изборите, трябва да има правото да ги анулира, когато "нередностите са повлияли на изхода от тях". В тези случаи трябва да е възможно обявяването за недействителен на целия резултат от изборите. Съдът намира, че до подобен резултат би се стигнало например, когато не са разкрити избирателни секции, когато достъпът на избирателите до секциите е бил ограничаван, когато не са били взети мерки за запазване на тайната на вота, когато бъде извършена подмяна на бюлетини или на избирателните списъци в деня на изборите, ограничаващо избирателите в правото им да гласуват, когато е упражнена тежка форма на принуда, която да застави избирателите да не гласуват или да гласуват против волята им. С оглед на това съдът намира, че за да бъдат изцяло обявени за незаконни изборите следва да са налице две предпоставки - съществени нарушения на изборния процес и тежестта на нарушенията да е от такова естество, което да води до невъзможност да се установи действителната воля на избирателите. На плоскостта на тези критерии трябва да се преценяват и оплакванията, съдържащи се в жалбата.

Обжалваните решения на Избирателната комисия за избор на членове на ВСС от квотата на съдиите от 17 и 18.06.2017 г. са постановени от надлежен орган. Същата е избрана от проведеното на 10.06.2017 г. Общо събрание на съдиите, при спазване на установения в Закона за съдебната власт (ЗСВ) ред – чл.29 ж и на глава Втора от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите (Правилата), приети с Решение на Пленума на ВСС в съответствие с чл.29б ЗСВ. Избирателната комисия е в състава, предвиден в чл.29з ал.1 ЗСВ и се състои от деветима редовни и петима резервни членове. Членовете отговарят на изискванията, по чл.29з ЗСВ. На проведеното Общо събрание е взето решение да има две избирателни секции – Избирателна секция № 1 – за гласуване с хартиени бюлетини и Избирателна секция № 2 – за електронно дистанционно гласуване през интернет. При извършената служебна проверка на протоколите на

секционна комисия № 1 са отразени резултатите от проведения избор с хартиени бюлетини, които протоколи не са оспорени и са възприети изцяло с решенията на Комисията от 17 и 18.06.2017 год.

Протоколите на Избирателната комисия и на секционните избирателни комисии са официални (свидетелстващи или т.нар. удостоверителни, а не диспозитивни) документи по смисъла на чл. 179 ГПК вр.чл.144 АПК – издадени са от длъжностни лица, каквито са членовете на избирателните комисии, по установения ред и форма, и съставляват доказателство за отразените в тях обстоятелства. За да бъде оборена материалната им доказателствена сила, тяхната истинност може да бъде оспорена по реда на чл. 193 ГПК, в двете и форми – за автентичност (авторство) и вярност (съдържанието да съответства на действителното фактическо положение), което може да бъде направено най-късно до приключване на първото заседание по делото, съобразно правилата посочени в определението на съда от 05.07.2017 г. В случая жалбоподателят не е оспорил протоколите на секционните комисии и тези на Избирателната комисия в нито една от двете форми, поради което отразените в тях факти следва да се приемат за установени. В тази насока следва да бъде посочено, че това съдържание не е опровергано и от останалите, събрани по делото доказателства.

При преценка на установените от свидетелката К.-Г факти съдът намира, че посочената от нея процедура възпроизвежда предвидения в чл.9 и сл. от Правилата на ВСС ред, съгласно който: Упражняването на правото на глас при електронно дистанционно гласуване се извършва с помощта на нарочно издадени от Висшия съдебен съвет талони за гласуване по образец. Талоните се генерират от информационната система за електронен избор по квоти (съдии, прокурори и следователи) на случаен принцип и съдържат следните свързани данни: а) случайно генериран уникален адрес (линк) за гласуване; б) съответстващ на уникалния адрес случайно генериран уникален код за гласуване; в) уникален за информационната система пореден номер на талона. Независимо от вида на талона (съдии, прокурори и следователи), в информационната система за електронен избор не се допускат два талона с един и същ пореден номер. При предоставяне на талон на избирател, адресът за гласуване и кодът за гласуване са скрити надеждно и не се виждат. Вижда се единствено поредният номер на всеки един талон. Поредният номер на талона и кодът за гласуване при електронно дистанционно гласуване по интернет се използват само за предоставяне на достъп до информационната система през интернет, не участват в отбелязване на самия избор и в системата не се съдържа информация за връзка между

направения избор и кода за гласуване, както и за направения избор и номера на талона. С един талон се гласува както на първи кръг, така и при повторно гласуване. На всеки един кръг с талона може да се гласува еднократно. След успешно гласуване, информационната система за електронен избор не позволява повторно гласуване в съответния изборен ден. Генерирането на талоните за гласуване от информационната система за електронен избор се удостоверява със съответните протоколи. Отпечатването на талоните от се организира от Пленума на ВСС. Предаването на талоните за печат, приемането им от печат, раздаването им на всеки административен ръководител, на председателите на секционни комисии, получаването им от гласоподавателите и деактивирането им се удостоверяват с нарочни писмени документи - протоколи и декларации по образци. В срок до 12 дни преди втората събота на общото събрание главният секретар на Висшия съдебен съвет или определено от него лице предоставя на всеки административен ръководител брой талони за електронно гласуване, съответен на заявените желания от магистратите в съдебния район за електронно дистанционно гласуване през интернет. Талоните се раздават на магистратите в срок до 7 дни преди изборния ден. Получаването на талон за електронно дистанционно гласуване от всеки един магистрат става срещу попълване и подписване на декларация по образец. Административният ръководител зарежда в информационната система сканирано копие на попълнената и подписана от всеки магистрат декларация, както и отбелязва поредния номер на получения талон за гласуване, в срок до 4 дни преди изборния ден. Попълнените декларации (хартиеният носител) се изпращат незабавно до Висшия съдебен съвет. Всички раздадени талони, с изключение на декларираните за загубени или унищожени, се активират между 7.00 ч. и 8.00 ч. на изборния ден.

Спазването на нормативно предвидения ред се установява и от заключението на назначената по делото експертиза.

Самото провеждане на електронния вот е уредено в чл.37 от Правилата и по делото не се събраха доказателства този ред да не е бил спазен. Спазена е била и разпоредбата на чл.37 ал.5 от Правилата, съобразно която информационната система не записва и не съхранява информация за това кой избирател за кои кандидати е гласувал. Не се съхранява поредният номер, линкът и паролата, с които е гласувано. Съхранява се единствено информацията за общия брой гласове. Спазването е установено и от вещите лица, които изрично сочат, че тази информация за електронния вот не се съхранява.

Спазен е и редът за отчитане на изборните резултати, въведен с Глава IX от Правилата. Няма спор за преброяването и отчитането на резултатите от хартиените бюлетини, а от събраните доказателства се установява, че секционна избирателна комисия № 2 е генерирала през интернет чрез информационната система за електронен избор резултатите от проведеното дистанционно електронно гласуване след окончателното приключване на изборните дни и е описала същите в нарочни протоколи, посочени по-горе.

За резултата от проведеното гласуване на 17.06.2017 год. Избирателната комисия се е произнесла с решение при спазване на чл.44 от Правилата и е обявила за избран един кандидат. В съответствие с разпоредбата на чл.29л ал.3, изр. първо ЗСВ за избран е посочен единствено кандидата П., получила повече от половината от действителните гласове. Тъй като не е бил избран съответния брой членове по този ред, Избирателната комисия е приела решение изборът да продължи на следващия ден, като е произведено повторно гласуване /аргумент от чл.29л ал.4 ЗСВ/.

При проведеното повторно гласуване на 18.06.2017 год. избирателната комисия се е произнесла с решение, като е обявила за избрани тези кандидати, които са получили най-много гласове в съответствие с разпоредбата на чл.46 от Правилата и чл.29,ал.4, изр.2 ЗСВ.

Съдът преценява, че при проведеното гласуване по електронен път на 17 и 18.06.2017 г. е спазен и предвиденият в Правилата ред за гарантиране тайната на вота. Непосредствено след внедряване на информационната система за електронен избор изходният софтуерен код (сорс код) на информационната система се подписва с квалифициран електронен времеви печат. При необходимост от последващи корекции, възложени от ВСС, те също се подписват с квалифициран електронен времеви печат, като всички версии на информационната система за електронен избор се пазят в този вид. Модул Електронен избор не съдържа каквато и да е информация за самоличността на избирателите. Този Модул не записва и не съхранява информация за това кой избирател за кои кандидати за членове на Висшия съдебен съвет е гласувал или с какъв код за кои кандидати за членове на Висшия съдебен съвет е гласувано. Клиентската част на модул Електронен избор е с изключено кеширане (съхранение) на данни за избирател, кодове и избор. При електронно дистанционно гласуване през интернет след 5 последователни грешни опита за въвеждане на код за гласуване, адресът (линкът) за достъп до системата се блокира. Модул Електронен избор гарантира, че един избирател може да гласува

само веднъж в рамките на изборния ден, като за целта: 1. При въвеждане от избирателя на код за гласуване в модул Електронен избор, системата се обръща в реално време през защитен с електронен сертификат 19 канал със запитване към модул Избирателни списъци за проверка дали съответният номер на талон е активен. Ако талонът е активен, системата допуска избирателя до последващи действия за упражняване правото на глас. Ако талонът не е активен, извежда съответното съобщение с указание за по-нататъшни действия. 2. След като веднъж е упражнено право на глас с код за гласуване, при повторно влизане в информационната система за електронно гласуване с този код, системата извежда съобщение за това, че с този код е гласувано, без да визуализира избора, който е бил направен преди това.

От събраните по делото доказателства – писмени, гласни и от приетото заключение на вещите лица по назначената съдебно техническа експертиза се установява по безспорен начин, че при проведените на 17 и 18.06.2017 г. избори на членове на ВСС от квотата на съдиите са спазени правилата по чл.51 и чл.52 от Правилата, гарантиращи тайната на вота при електронното гласуване. При това не се установи да е налице манипулиране на системата за електронно гласуване, както и външна намеса.

По наведените доводи за наличие на съмнение в сигурността на електронната система за дистанционно гласуване:

Твърдението, че е възможно системни администратори да са инсталирани на сървърите манипулирана версия на системата, която да изопачава вота на избирателите и която версия след това дори да заличава следите си, на първо място представлява предположение на жалбоподателя, за което не се сочат конкретни факти, като при извършената от вещите лица проверка на системата за гласуване категорично е установена липсата на манипулации по време на изборите, липсата на физически достъп до сървъра, което е единствена възможност, както според вещите лица, така и според свидетеля Радонов за манипулация на вота. От представените писмени доказателства по категоричен начин е установено, че при провеждане на избора Секционна комисия № 2 за електронен избор е предприела необходимите действия и мерки за обезпечаване на сигурност при отчитане на действителния вот с пълно ограничаване на достъпа до сървърното помещение и осигуряване на непрекъснат видеозапис за целия период на помещението.

Неоснователен е и доводът за манипулация на вота, поради това, че системата за електронно дистанционно гласуване не позволява всеки гласоподавател да може да провери как е отчетен неговия глас.

Именно с разпоредбата на чл.52 от Правилата като гаранция за тайната на вота при електронно гласуване е предвидено, че модул Електронен избор не записва и не съхранява информация за това кой избирател за кои кандидати за членове на ВСС е гласувал или с какъв код за кои кандидати за членове на Висшия съдебен съвет е гласувано. Според чл.52 ал.3 от Правилата клиентската част на модул Електронен избор е с изключено кеширане /съхранение/ на данни за избирател, кодове и избор. Тези правила са приети с решение на Пленума на ВСС въз основа на законовата делегация по чл. 29б ал.1 ЗСВ, не са оспорени по съответния ред и поради това представляват задължителна нормативна уредба за провеждане на избора на членове на ВСС от квотата на съдиите. А както се посочи по-горе тази нормативна уредба в случая изцяло е спазена. В тази насока следва да бъде посочено, че от показанията на свидетелката К.-Г. се установи, че системата за електронно гласуване позволява на избирателя да провери дали правилно се отчита неговия глас и едва след неговото потвърждение се отчита направения вот.

По същите съображения неоснователни са и наведените доводи за несигурност на системата поради липсата на информация за конкретния избор на отделни избиратели и липсата на архив, аналогичен на архива от хартиени бюлетини, тъй като информацията на броя на гласувалите за определен кандидат се отчита автоматично от системата при стриктно спазване на изискванията за запазване тайната на вота.

По наведения довод за проблем в регистрацията за електронно гласуване подробни съображения са изложени във връзка с установеното от свидетелката К.-Г.. И по отношение на този довод следва да бъде посочено, че начинът на регистрацията на магистратите, които са заявили желание за електронно гласуване, е извършен при стриктно спазване на предвидения в Правилата ред и при спазване на изискванията за осигуряване тайната на вота.

Относно довода за проведена срещу жалбоподателя антикампания, целяща да дискредитира личността му, се сочи, че такива действия са извършени от Висшия съдебен съвет чрез негови членове и чрез мнозинството, който не е страна в настоящия процес, поради което не следва да бъде разглеждан. От друга страна, липсва конкретност на твърденията, както и доказателства в подкрепа на същите.

Съдът освен това съобразява и обстоятелството, че не съществува обективен критерий, по който да се прецени дали и как негативна агитация или антикампания от група лица по отношение на

някой от кандидатите за членове на ВСС, в случая жалбоподателя, са се отразили на изборния резултат. По никакъв начин не може да се установи дали подобни нарушения, ако са били извършени въобще са се отразили върху избирателната активност по отношение на този конкретен кандидат, дали са я насърчили или ограничили или пък са повлияли относно гласуването в полза на определен друг кандидат за член на ВСС. Причинната връзка между едно или друго действие на участниците в изборния процес, свързано с антикампания или негативна агитация, и крайния резултат от изборите не може да бъде установена с правни средства резултатът, от който да бъде използван за преценката на законосъобразността, респективно незаконосъобразността на резултатите от изборния процес. Няма как да се установи дали изборният резултат би бил различен при отсъствието на твърдените в жалбата нарушения. В тази насока настоящата съдебна инстанция съобразява решение № 4 от 1997 г. по к.д. № 29/1996 г. на Конституционния съд, в което се посочва, че за да бъде изразена волята на избирателя необходимо е той в чисто психологичен, субективен план да формира свободно своята воля – да е взел решение за себе си за кого да гласува. В същото решение съдът е подчертал, че за решението на избирателя за кого да гласува на първо място по значение са мисловните процеси и емоционални изживявания. Мисловни и емоционални състояния сами по себе си не могат да се установяват с правни средства в изборния процес, за който правно значение има единствено крайният резултат от гласуването.

В заключение, следва да се отбележи, че обективните предели на проверка за законосъобразност на обжалваните решения в настоящето производство не включват проверка и произнасяне по законосъобразността на актовете на ВСС с които са приети Правилата по чл.29б ЗСВ, както проведената процедура по реда на Закона за обществените поръчки в резултат на която е внедрена системата за електронно гласуване. Извън правомощията на съда е и произнасяне и проверка за законосъобразност на преценката на законодателя за въвеждане с § 78 ал.1 от ПЗР на ЗСВ на дистанционно електронно гласуване.

Като взе предвид изложеното, настоящият съдебен състав намира, че обжалваните решения на Избирателната комисия са законосъобразни и подадената жалба следва да се отхвърли като неоснователна.

С оглед изхода на спора направените разноси от жалбоподателя следва да останат в негова тежест.

Водим от горното, съдът

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата на М. О. Л. срещу Решение от 17.06.2017 год. на Комисията за избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, с което е обявена за избрана за член на ВСС Ц. Н. П.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата на М. О. Л. срещу Решение от 18.06.2017 год. на Комисия за избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, с което са обявени за избрани за членове на ВСС К. П. Ш., А. М. Д., О. З. К., Б. А. Д. и С. И. М..

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.

3.

4.